

Nazwisko i imię

Szkoła

Suma uzyskanych punktów (maks. 48)	
--	--

II GRUNWALDZKA OLIMPIADA HISTORYCZNA JUNIORÓW MIĘDZY ORŁEM A KRZYŻEM

„Od utraty Pomorza Gdańskiego do hołdu pruskiego”

Z dziejów wojen polsko-krzyżackich w XIV – XVI wieku

Test – finał wojewódzki (czas - 60 minut)

wersja **A**

Drogi uczniu

Właśnie otrzymałeś test II Grunwaldzkiej Olimpiady Historycznej na temat *Z dziejów wojen polsko-krzyżackich w XIV – XVI wieku „Od utraty Pomorza Gdańskiego do hołdu pruskiego”*.

Test zawiera zadania otwarte i zamknięte. Czytaj uważnie pytania i udzielaj pełnych odpowiedzi.

Życzymy powodzenia!

1. Wpisz odpowiednio prawda – P lub fałsz – F przy poniższych zdaniach.

A	Bitwa pod Radziejowem-Płowcami miała miejsce w drugiej połowie XIV wieku.	
B	Ostatnia wojna polsko-krzyżacka za panowania Zygmunta Starego trwała 2 lata.	
C	Pod Koronowem wojskami krzyżackimi dowodził Michał Küchmeister.	
D	Zgodnie z postanowieniami I pokoju toruńskiego Żmudź miała wrócić do Zakonu po śmierci Jagiełły i Witolda.	
E	Od bitwy pod Chojnicami, klęski wojsk polskich w wojnie trzynastoletniej, minęło 471 lat.	
F	Tzw. „wojnę głodową” zakończył traktat kaliski.	

0-6

2. W wojnie 1431-1435 brały udział tzw. oddziały sieroce (sierotki). Nazywano tak:

- A. wojska pomorskie
- B. oddziały husyckie
- C. wojska inflanckie
- D. oddziały brandenburskie

0-1

3. Do podanych niżej informacji zawartych w tabeli przyporządkuj władcę,

W tabeli zaznacz litery, którymi oznaczono władcę związanego z danym wydarzeniem.

3.1	Traktat melenński przyznawał Polsce część Kujaw wraz z zamkiem w Nieszawie.	A	B	C	D
3.2	Tzw. kompromis toruński kończący „wojnę pruską” nie przyniósł Polsce poważnych zdobyczy terytorialnych.	A	B	C	D

0-2

A. Władysław Łokietek

B. Władysław Jagiełło

D. Kazimierz Jagiellończyk

C. Zygmunt Stary

4. Związek Jaszczurczy był tajną organizacją szlachty chełmińskiej założoną w celu obrony przed uciskiem krzyżackim w roku:

- A. 1343
- B. 1309
- C. 1397
- D. 1331

0-1

5. Uzupełnij tekst korzystając z poniższych określeń .

„ W 1343 r. w A..... Kazimierz Wielki zawarł pokój z Zakonem. Nie odzyskał wprawdzie B..... ale zachował tytuł „pana i dziedzica” tych ziem co stanowiło punkt wyjścia do ich odzyskania w kolejnych latach. Polska odzyskała jednak Ziemię Dobrzyńską oraz C..... Sytuacja zmieniła się wyraźnie dopiero po wojnie trzynastoletniej trwającej w latach D.....

A1. Toruniu	A2. Malborku	A3. Kaliszu
B1. Warmii	B2. Pomorza Gdańskiego	B3. Pomorza Zachodniego
C1. Mazowsze	C2. Kujawy	C3. Żmudź
D1. 1409-1411	D2. 1431-1435	D3. 1454-1466

0-4

6. Kto wypowiedział te słowa (podaj imię i nazwisko oraz funkcję):

„ Jestem ci wdzięczny, najczcigodniejszy ojcze, że nie ukryłeś zamiarów twego króla. Ja bowiem upewniony całkowicie twym wystąpieniem, skieruję atak raczej na głowę niż na członki, raczej na zasiedloną niż opuszczoną ziemię i raczej na miasta i wsie niż na gaje kierując na Polskę wojnę i oręż przeznaczony przeciw Litwie”.

Odpowiedź.....

0-2

7. Zaznacz wydarzenie chronologicznie pierwsze i wydarzenie chronologicznie ostatnie.

7.1	wydarzenie chronologicznie pierwsze	A	B	C	D
7.2	wydarzenie chronologicznie ostatnie	A	B	C	D

- A. bitwa pod Chojnicami
- B. bitwa pod Świecinem
- C. drugi pokój toruński
- D. inkorporacja Prus do Polski

0-2

8. Przyporządkuj pojęcia do podanych w tabeli definicji :

- przejęcie majątku, urzędów lub innych sfer życia publicznego od władzy lub kontroli kościelnej na rzecz władz świeckich	
- podstawowa jednostka administracyjno-terytorialno-wojskowa zakonów rycerskich	
- wchłonięcie danego terytorium przez państwo	
- najwyższa po papieżu władza danego zakonu, zwoływana np. w celu wyboru nowego przełożonego lub regularnie, co kilka lat w celu omówienia ważnych spraw zakonu	

A. komandoria

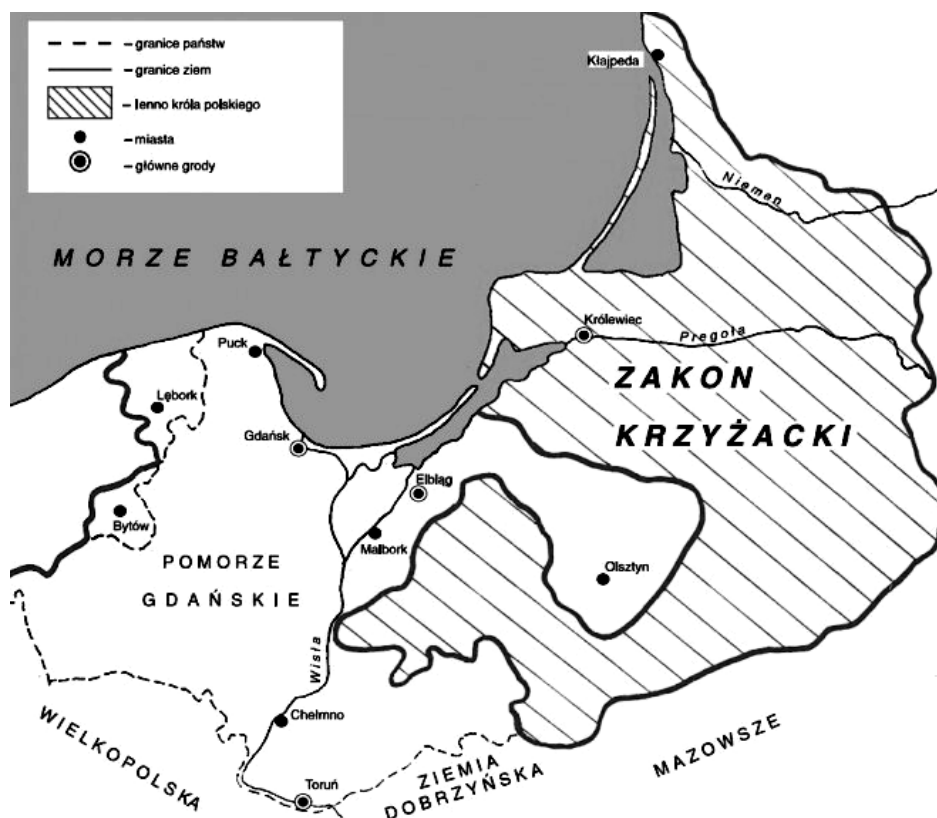
B. kapituła

C. inkorporacja

D. sekularyzacja

0-4

9. Poniższa mapa przedstawia państwo krzyżackie:

A. w pierwszej połowie XIV wieku

B. w drugiej połowie XV wieku

C. w pierwszej połowie XV wieku

D. w drugiej połowie XIV wieku

0-1

10. Organizacja, która powstała w 1440 r. w Kwidzynie jako konfederacja szlachty i miast na terenie państwa zakonnego skierowana przeciw krzyżakom to:

A. Związek Jaszczurczy

B. Hanza

C. Związek Pruski

D. Związek Niemiecki

0-1

11. We wrześniu 1331 roku w bitwie pod Płowcami, na krótki czas, do niewoli polskiej dostał się Wielki Marszałek, a późniejszy Wielki Mistrz Zakonu. Był to:

- A. Herman von Salza
- B. Ulryk von Jungingen
- C. Ditrich von Altenburg
- D. Henryk von Plauen

0-1

12. Podaj tytuły pieśni, które śpiewały wojska polskie i krzyżackie przed bitwą grunwaldzką

- pieśń wojsk polskich.....

- pieśń wojsk krzyżackich.....

0-2

13. Tzw. „wojna pruska” Polski z Zakonem Krzyżackim miała miejsce w latach:

- A. 1327-1333
- B. 1409-1411
- C. 1454-1466
- D. 1519-1521

0-1

14. Poniżej są przedstawione przyczyny konfliktów polsko- krzyżackich od XIV do XVI wieku. Podkreśl tylko te, które dotyczą wojny trzynastoletniej.

- A. dążenie do odzyskania Pomorza Gdańskiego
- B. poczynania Zakonu zmierzające do likwidacji zależności lennej od Polski
- C. powstanie antykrzyżackie w miastach pruskich
- D. powstanie antykrzyżackie na Żmudzi

0-2

15. Pierwszy proces polsko-krzyżacki o tereny Pomorza Gdańskiego, Kujaw oraz ziemi chełmińskiej i dobrzyńskiej, który odbył się w roku 1339 miał miejsce w:

- A. Toruniu
- B. Warszawie
- C. Malborku
- D. Kaliszu

0-1

16. W średniowieczu posługiwano się powszechnie językiem łacińskim. Daty często zapisywano cyframi rzymskimi. Podaj wydarzenia do poniższych dat oraz określ wiek wydarzeń.

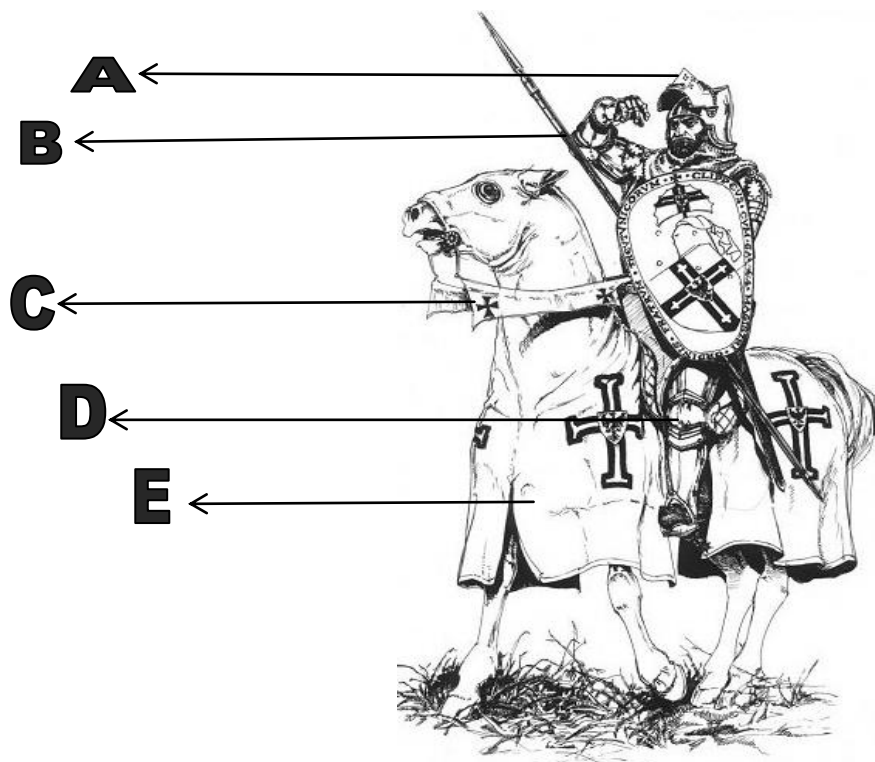
MCCCXXI.....

MDXXV.....

0-4

17. Zaznacz na ilustracji (wpisując odpowiednia cyfrę przy literze):

1) kropierz 2) przyłbicę 3) kopię 4) cugle 5) nakolannek

0-5

18. Jakiego wydarzenia dotyczy poniższy opis:

„ Krzyżacy zajęli dogodną pozycję na wzgórzu. Po podejściu Polaków pod wzgórze obie armie ustawiły się w szyku "w płot". Pierwszą linię zajmowali rycerze, drugą ich giermkowie. Po sygnale do ataku bitwa stała się areną walk wielu pojedynków. Dwa razy ogłaszano przerwę. Dopiero w trzecich zmaganiach Polacy zdobyli nieprzyjacielską chorągiew (zdobył ją Jan Nasian de Ostrowce), co wywołało zamieszanie wśród Krzyżaków, a dalej przerodziło się w ucieczkę. Zdobyto łupy i jeńców, w tym wielu tzw. gości zakonu. Do niewoli wzięty został także naczelny wódz armii krzyżackiej Michał Küchmeister von Sternberg.”

Odpowiedź.....

0-1

19. Uszereguj chronologicznie wydarzenia.

A. wojna golubska	[...]
B. wojna pruska	[...]
C. wojna głodowa	[...]
D. wojna trzynastoletnia	[...]

0-1

20. Zaznacz na poniższej mapce:

- A. stolicę Zakonu po II pokoju toruńskim
- B. miasto, od którego nazwę wzięła wojna polsko-krzyżacka z 1422 r.
- C. miasto, gdzie powstał Związek Pruski

0-3

21. W 1422 roku doszło do dwóch ważnych wydarzeń dla Korony Polskiej. Pierwszym z nich był ślub Władysława Jagielly z Zofią Holszańską, natomiast drugim:

- A. narodziny Kazimierza IV Jagiellończyka
- B. zawarto traktat mełneński
- C. Polska odzyskała Pomorze Gdańskie
- D. Wielki Mistrz Zakonu złożył hołd lenny dla polskiego króla

22. Podaj pełną nazwę Zakonu Krzyżackiego

.....
.....

0-2

23. Poniższy tekst dotyczy:

„...Brały w niej udział wojska polskie przeciwko wojskom zakonu krzyżackiego. Bitwa, zakończona zwycięstwem strony krzyżackiej, była epizodem wojny trzynastoletniej. Krzyżacy dysponowali armią składającą się z około 9000 jazdy i 6000 piechoty pod dowództwem Bernarda Szumborskiego, zaś po stronie polskiej było 16 000 jazdy i parę tysięcy piechoty, w tym 500 najemników z Gdańska oraz 2000 najemników pruskich. Dowodził Kazimierz IV Jagiellończyk...”

- A. bitwy pod Grunwaldem
- B. obrony Olsztyna
- C. bitwy pod Chojnicami
- D. bitwy pod Płowcami

0-1